

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS ALLMÄNNA STATISTIK

XIV

B

VAKAUSLAITOS JUSTERINGSVERKET

33

VAKAUSTOIMISTON KERTOMUS
JUSTERINGSBYRÅNS BERÄTTELSE

VUODELTA — FÖR ÅR

1923

HELSINKI 1924 HELSINGFÖRS

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO—FINLANDS ALLMÄNNA STATISTIK

XIV

B

VAKAUSLAITOS JUSTERINGSVERKET

33

VAKAUSTOIMISTON KERTOMUS
JUSTERINGSBYRÅNS BERÄTTELSE

VUODELTA — FÖR ÅR

1923

HELSINKI 1924 HELSINGFORS

Valtioneuvoston kirjapaino.

Statsrådets tryckeri.

Vakaustoimiston kertomus vakauslaitoksen toiminnasta vuonna 1923.

I. Vakauspiirit.

Maan vakauspiirien lukumäärä on lisääntynyt Petsamon piirillä (N:o 38), johon Petsamon kihlakunnan lisäksi on liitetty Inarin ja Utsjoen kunnat Lapin kihlakunnasta. Viimemainitut kunnat ovat ennen kuuluneet 36:een vakauspiiriin (Kemin ja Lapin kihlakunnat). Sitäpaitsi siirrettiin Ruotsulan ja Mattilan kyläkunnat, jotka jo olivat ennen hallinnollisessa ja kirkollisessa suhteessa siirretyt Valkealan kunnasta Kuusankosken kuntaan Uudenmaan lääninä, siirretyt 14:sta vakauspiiristä (Kymmin ja Lappeen kihlakunta) 1:een vakauspiiriin (Pernajan kihlakunta). Muuten on maan jako vakauspiireihin pysytetty ennallaan (Vrt. Vakauskomissionin kertomus vuodelta 1917). Vakauspiirien lukumäärä on näin ollen 38.

Kaupunkipiirien lukumäärä on pysynyt samana (30) kuin se oli edellisen toimintavuoden päättyessä.

II. Vakauslaitoksen virka- ja palvelusmiehet.

Vakaustoimisto.

Kun Vakaustoimiston viroista 22 päivänä joulukuuta 1922 annetun lain mukaan, mikä laki astui voimaan vuoden 1923 alusta, Vakauskomissionin virat lak-

Justeringsbyråns berättelse över justeringsverkets verksamhet under år 1923.

I. Justeringsdistrikt.

Justeringsdistriktens antal i landet har ökat med Petsamo distrikt (N:o 38), till vilket utom Petsamo härad förenats Enare och Utsjoki kommuner av Lappmarkens härad. Sistnämnda kommuner, hava förut tillhört 36:te justeringsdistriktet (Kemi och Lappmarkens härad). Dessutom överflyttades Ruotsula och Mattila byalag, vilka redan förut administrativt och ecklesiastiskt överflyttats från Valkeala kommun till Kuusankoski kommun i Nyländs län, från 14:de justeringsdistriktet (Kymmene och Lappvesi härad) till justeringsdistriktet N:o 1 (Pernå härad). För övrigt har landets indelning i justeringsdistrikt bibehållits oförändrad (Jmf. Justeringskommissionens berättelse för år 1917). Justeringsdistriktens antal var således vid årets slut 38.

Stadsdistriktens antal har förblivit detsamma (30), som det var vid slutet av föregående verksamhetsår.

II. Ämbets- och tjänstemän vid justeringsverket.

Justeringsbyrån.

Då enligt lagen av den 22 december 1922, angående tjänsterna vid Justeringsbyrån, vilken lag trädde i kraft från början av år 1923, Justeringskommissio-

kasivat ja niiden sijaan perustettiin johtajan ja tarkastajan virat, julisti Vakaustoimisto mainitut virat haettaviksi 4 päivänä tammikuuta, jonka jälkeen valtioneuvosto Vakaustoimiston ehdotuksen mukaisesti nimitti 4 päivänä huhtikuuta Vakaustoimiston johtajaksi filos. tohtori B. J. Malmion ja tarkastajaksi filos. maisteri E. Th. Levannon, jotka kumpikin olivat näitä virkoja vuoden alusta alkaen väliaikaisesti hoitaneet. Toimistoapulaisen vinkaa Vakaustoimisto sitävastoin ei voinut vakinaisesti täyttää syystä, että Valtioneuvosto ei myöntänyt siihen tarvittavia varoja. Väliaikaisesti hoiti toimistoapulaisen tehtäviä paitsi johtajaa ja tarkastajaa neiti Sylvia Wallinen tammi—kesäkuun ja syys—jouluukuun aikana.

Vakaajakunta.

Vakaajan, ankistonhoitajan apulaisen K. I. Borg'in kuoleman kautta v. 1922 avoimeksi joutuneeseen 15:een vakauspieriin (Rannan ja Äyräpään kihlakunnat) nimitti Vakaustoimisto nuoremman maanmittausinsinöörin A. S. Vainion ja avoinna olleeseen 34:een vakauspieriin (Kajaanin kihlakunta) v. t. vakaajaksi fil. maisteri V. V. Borg'in ja 38:een vakauspieriin (Petsamon kihlakunta, Inarin ja Utsjoen kunnat) v. t. vakaajaksi maanmittausinsinööri G. A. J. Fennanderin.

Vapautuksen suorittamasta vuoden vakaumatkaa on Vakaustoimisto pyynnöstä myöntänyt 9:nen piirin vakaajalle, tarkastaja S. V. Nilsson'ille, sijaisena vanhempi maanmittausinsinööri E. F. Lithén, 2:sen piirin vakaajalle vanhemmalle maanmittausinsinööri F. E. Tukkilalle, sijaisena maanmittausinsinööri G. A. J. Fennander ja 36:nen piirin vakaajalle tarkastaja O. Pajariille, sijaisena ylioppilas R. Pajari ja vanhempi maanmittausinsinööri K. Nurmela. Osittaista

nens tjänster upphörde och i deras ställe bildades direktors och inspektörstjänsterna anslog Justeringsbyrån den 4 januari sagda tjänster lediga att ansökas, varefter statsrådet den 4 april enligt Justeringsbyråns förslag utnämnde till Justeringsbyråns direktör doktor B. J. Malmio och till inspektör fil. magister E. Th. Levanto, vilka båda från årets början interimistiskt skött dessa tjänster. Byråbiträdestjänsten däremot kunde Justeringsbyrån icke besätta omdimarer, för att statsrådet icke beviljade därtill erforderliga medel. Interimistiskt sköttes byråbitrådets åligganden utom av direktorn och inspektören av fröken Sylvia Wallinen under tiderna januari—juli och september—december.

Justerarkären.

Till justerarebefattningen i justeringsdistriktet N:o 15 (Stranda och Äyräpää härader) som genom justeraren, arkivbiträdet K. I. Borg's fränfälle år 1922 blivit vakant, har Justeringsbyrån utnämmt yngre lantmäteringenjören A. S. Vainio och till t. f. justerare i 34:de justeringsdistriktet (Kajana härad) fil. magister V. V. Borg och till t. f. justerare i 38:de justeringsdistriktet (Petsamo härad, Enare och Utsjoki kommuner) lantmäteringenjören G. A. J. Fennander.

Ledighet från årets justeringsresa har Justeringsbyrån på begäran beviljat justeraren i 9:de distriktet, inspektören S. V. Nilsson med äldre lantmäteringenjören E. F. Lithén som vikarie, justeraren i 2:dra distriktet äldre lantmäteringenjören F. E. Tukkila med lantmäteringenjören G. A. J. Fennander som vikarie och justeraren i 36:te distriktet inspektören O. Pajari med studeranden R. Pajari och äldre lantmäteringenjören K. Nurmela som vikarier. Partiell ledighet från justeringsresa beviljade

vapautta vakaumatkan suorittamisesta myönsi Vakauustoimisto 3:nen piirin vakaajalle vanhemmalle maanmittausinsinööri J. M. Luukkosele, sijaisena ylioppilas M. Luukkonen.

Kaupunkivakaajat.

Viipurin kaupunginvakaajaksi (51) on maistraatti fil. tohtori V. H. Juvelius'en kuoltua nimittänyt rouva Hanna Juvelius'en; Tammisaaren kaupunginvakaajaksi (62) on rahatoimikamari vakaaja A. E. Kullhem'in kuoltua nimittänyt insinööri G. G. Sundström'in; Turun kaupunginvakaajaksi (46) on valtuusto lehtori U. B. Roos'in kuoltua valinnut vanhemman maanmittausinsinööri P. von Nandelstadh'in ja Mikkelin kaupunginvakaajaksi (69) on valtuusto nuoreman maanmittausinsinööri J. Heikel'in muutettua paikkakunnalta valinnut pankkikasööri K. M. Jauhiaisen. Virkavapautta on 2 kuukauden ajan ollut Tampereen kaupunginvakaajalla (50) fil. kandidaatti J. T. Petrelius'ella sijaisena nuorempi maanmittausinsinööri K. D. Sinervä.

Kajaanin kaupunginvakaajan toimi (64) on edelleen koko vuoden ollut täytämättä.

Astiankruunaajat.

Kun vakauslaitosta koskevan 2 päivänä joulukuuta 1922 annetun asetuksen mukaan astiankruunaajien nimittäminen ja niiden toiminnan ylin valvonta, joka ennen oli ollut läänin maaherran tehtävänä, siirtyi Vakauustoimistolle, lähetti Vakauustoimisto 12 päivänä maaliskuuta kaikille vakaajille kiertokirjeen N:o 3 pyytäen täydellisiä tietoja eri vakauspiireissä toimivista astiankruunaajista. Saapuneitten vastauksien mukaan laadittiin astiankruunaajista täydellinen luettelo. Vakaajien ja nimismiesten tiedonantojen mukaan oli usea astiankruunaaja vuosien kuluessa kuollut tai muuttanut paikkakunnalta. Sitä-

Justeringsbyrån justeraren i 3:dje distriktet äldre lantmäteri-ingenjören J. M. Luukkonen med studeranden M. Luukkonen som vikarie.

Stadsjusterarna.

Till stadsjusterarne i Viborg (51) har magistraten efter fil. dr. V. H. Juvelius' fränfälle utnämnt fru Hanna Juvelius; till stadsjusterare i Ekenäs (62) har drätselkammaren efter justeraren A. E. Kullhem's fränfälle utnämnt ingenjören G. G. Sundström, till stadsjusterare i Åbo (46) hava stadsfullmäktige efter lektor U. B. Roos' fränfälle utnämnt äldre lantmäteri-ingenjören P. von Nandelstadh och till stadsjusterare i S:t Michel (69) hava stadsfullmäktige efter yngre lantmäteri-ingenjören J. Heikel som flyttat från orten, utnämnt bankkassören K. M. Jauhiainen. Tjänsteledighet under 2 månaders tid har åtnjutit stadsjusteraren i Tammerfors (50) fil. kand. J. T. Petrelius med yngre lantmäteri-ingenjören K. D. Sinervä som vikarie.

Stadsjusterarebefattningen i Kajana (64) har fortfarande varit hela året vakant.

Laggkärlskronarna.

Då enligt förordningen av den 2 december 1922 angående Justeringsverket, utnämmandet av laggkärlskronare och övervakandet av deras verksamhet, som förut hört till landshövdingarnas åligganden, överfördes till Justeringsbyrån, sände Justeringsbyrån den 12 mars till alla justerare cirkuläret N:o 3 med anhållan om fullständiga uppgifter över laggkärlskronare i olika distrikt. Enligt ingångna svar, har en fullständig förteckning över laggkärlskronarna blivit utarbetad. Enligt justerarnas och befallningsmäns uppgifter hade många av laggkärlskronarna under årens lopp avlidit eller bortflyttat från orten. Dessutom anhöll

paitsi pyysi moni astiankruunaajista vapautusta korkean iän tai työn puutteen vuoksi. Tällaiset astiankruunaajat on poistettu astiankruunaajien luettelosta ja ovat vakaajat saaneet määräyksen esittää uusia astiankruunaajia heidän tilalleen, mikäli sellaisia paikkakunnalla tarvitaan. Myös on astiankruunaajien luettelosta poistettu ne astiankruunaajat, jotka eivät määrääjän kuluessa ole antaneet itseltään Vakaustoimiston pyytämää tietoa. Hyväksytyille astiankruunaajille on annettu uudet järjestysnumerot ja luettelote heistä lähetetty kunkin piirin nimismiehelle. Tulokset tästä astiankruunaajien järjestelystä eri piireissä selviää seuraavasta taulukosta.

mängnen av laggekärlskronarna sitt entledigande till följd av hög ålder eller i brist på arbete. Dessa laggekärlskronare hava utstrukt från förteckningen och justerarna hava fått i uppdrag att vid förefallande behov å orten föreslå nya laggekärlskronare i deras ställe. Även har från justerareförteckningen utstrukt de laggekärlskronare, vilka icke inom utsatt tid givit sådana uppgifter om sig, som Justeringsbyrån begärt. De laggekärlskronare, som blivit godkända, hava erhållit nya ordningstal, och ett förteckningsutdrag över dem har skickats till befälningssmannen i varje distrikt. Resultatet av denna laggekärlskronarnas reorganisering i de olika distrikten framgår ur följande tabell.

Piiri Distrikt	Astian kruunaajien lukumäärä Antalet laggekärlskronare	Hyväksytyjä astian kruunaajia Godkända laggekärlskronare.	Poistettuja astia kruunaajia Utstrukna laggekärlskronare	Avoinna olevia toimia Vakanta befatningar	V. 1923 nimitettyjä År 1923 utnämnda.	V. 1924 alussa toimivia Vid 1924 års början verkande laggekärlskronare
4.....	1	1	—	1	—	1
5.....	42	27	15	4	—	27
6.....	52	51	1	1	—	51
7.....	7	5	2	—	—	5
9.....	3	2	1	1	—	2
10.....	2	2	—	—	—	2
25.....	1	1	—	—	—	1
26.....	6	5	1	—	—	5
27.....	20	14	6	3	—	14
28.....	25	10	15	—	—	10
29.....	31	29	2	—	1	30
30.....	3	1	2	3	—	1
31.....	7	5	2	—	2	7
32.....	5	4	1	—	—	4
33.....	1	—	1	—	—	—
34.....	19	12	7	—	1	13
35.....	12	1	11	2	—	1
36.....	1	1	—	—	—	1
72.....	1	1	—	—	—	1
Koko maa. — Hela l.	239	172	67	15	4	176

III. Vakaustoimiston toiminta.

Kokoukset.

Vakaustoimisto on vuoden kuluessa pitänyt 30 kokousta, joissa pidetyt pöytäkirjat käsittävät yhteensä 209 pykälää. Vakaustoimiston kutsumana asiantuntijana on professori G. Melander ollut läsnä 9 kokouksessa ja fil. tohtori O. Lakari 4 kokouksessa sekä insinööri A. Uggla yhdessä kokouksessa. Asiantuntijoille on maksettu palkkiota 60 markkaa kokoukselta eli yhteensä 840 markkaa.

Vakauslaitosta koskevat asetukset.

Vuoden alusta astui voimaan laki Vakaustoimiston viroista sekä asetukset vakauslaitoksesta, molemmat annetut 22 päivänä joulukuuta 1922.

Vakaustoimiston määräykset ja kiertokirjeet.

Vakaustoimiston kiertokirjeestä N:o 1 mittain, painojen ja punnitsimien vakaamisesta ja leimaamisesta valmistui vuoden aikana ruotsinkielinen painos.

Koska lailla mitoista ja paimoista 31 päivältä joulukuuta 1921 se määrää aika, jonka kuluessa mittojen ja mittausvälineitten vakaaminen oli uusittava, oli muutettu sikäli, että ne nyt ovat vaattavat ennen kesäkuun loppua joka kolmas kalenterivuosi, antoi Vakaustoimisto kiertokirjeen N:o 2, joka sisälsi kehoituksen vakauslaitoksen virkamiehille saattaa vakausmääräajan muutos vakauspiireissä sopivalla tavalla yleisön tietoon. Voidakseen järjestää astiankruunaajien toiminnan antoi Vakaustoimisto 12 päivänä maaliskuuta kiertokirjeen N:o 3, jossa pyydetään vakaajilta tarpeelliset tiedot kustakin heidän piirissään toimivasta astiankruunaajasta. Astiankruunaajille antoi Vakaustoimisto 11 päivänä toukokuuta kiertokirjeen

III. Justeringsbyråns verksamhet.

Sammanträden.

Justeringsbyrån har under året hållit 30 möten och omfattat de vid dem förda protokollen 209 paragrafer. Som expert har professor G. Melander närvarit vid 9 och fil. doktor O. Lakari vid 4 sammanträden samt ingenjör A. Uggla i ett sammanträde. Experterna hava fått i avlöning 60 mark per sammanträde eller inalles 840 mark.

Förordningarna angående justeringsverket.

Från årets början trädde i kraft lagen angående tjänsterna vid Justeringsbyrån samt förordningen angående justeringsverket, båda av den 22 december 1922.

Justeringsbyråns bestämmelser och cirkulär.

Av Justeringsbyråns cirkulär N:o 1 angående justering och stämpling av mått, vikter och vägningsredskap utkom under året en svenskspråkig upplaga.

Då den termin, inom vilken omjustering av mått och mättningsredskap skall ske, medelst lagen angående mått och vikt av den 31 december förändrats så, att redskapen nu böra justeras före slutet av juni vart tredje kalenderår, utgav Justeringsbyrån cirkuläret N:o 2, som innehöll en uppmaning åt justeringsverkets tjänstemän, att inom distriktet på ett lämpligt sätt underrätta allmänheten om justeringsterminens förändring. För att kunna ordna laggkärlskronarnas verksamhet, utgav Justeringsbyrån den 12 mars cirkuläret N:o 3, vari justerarna anmodades att giva nödiga uppgifter om alla i distriktet verkande laggkärlskronare. Åt laggkärlskronarna utgav Justeringsbyrån cirkuläret N:o 4, som innehöll noggranna bestämmelser angående

N:o 4, joka sisälsi tarkat määräykset säilytys- ja kuljetusastian tarkastamisesta ja merkitsemisestä sekä liitteenä astiankruunaaajien toimintaa koskevat kohdat ennen ilmestyneistä asetuksista.

Maatalousministeriön pyynnöstä laati Vakaustoimisto vuoden kuluessa ehdotuksen asetukseksi englanninmittoihin jaettuista mittausvälineistä ja varsiharpeista, pintamittareista ja pintamittauskoneista sekä mittauspumpuista. Sen ohella valmistuivat myös luonnokset Vakaustoimiston määräyksiksi näiden mittausvälineiden rakenteesta sekä kierto-kiirjeeksi niiden vakaamisesta ja leimaamisesta. Koska asetus ei ehtinyt vuoden kuluessa ilmestyä, siirtyi sekä määräysten että kiertokirjeen julkaiseminen myös seuraavaan vuoteen. Vielä valmistui vuoden kuluessa Vakaustoimiston kiertokirje heilurivaakojen rakenteesta ja vakaamisesta, mutta siirtyi senkin painattaminen seuraavaan vuoteen syystä, että määräraha kuvalaattain valmistamista varten saatiin aivan vuoden lopussa.

Kirjeenvaihto.

Valtioneuvostolle ja ministeriöille on lähetetty 39 (26)¹⁾ kirjettä ja muuta toimituskirjaa sekä maan muille virastoille ja laitoksille 172 (45). Vakauslaitoksen virkamiehille on lähetetty 924 (103) kirjettä ja toimituskirjaa. Ottamalla lukuun 115 (39) lähetystä ulkomaisille vakausvirastoille, yksityisille laitoksille ja henkilöille, on valmistettujen toimituskirjojen luku 1,250 (213).

Vakaustoimistoon on vuoden kuluessa saapunut 670 (253) kirjettä ja lähetystä, nimittäin Valtioneuvostolta ja ministeriöiltä 43 (24), muista virastoista 59 (42), vakauslaitoksen virkamiehiltä 434 (125)

¹⁾ Sulkkumerkeissä mainitut luvut tarkoittavat 1922 vuoden vastaavia määriä.

undersökning och märkning av förvarings- och transportkärl samt som bilaga delar ur förut publicerade förordningar angående laggkärlskronarnas verksamhet.

På lantbruksministeriets anhöllan utarbetade Justeringsbyrån under årets lopp ett förslag till förordning angående i engelska mått indelade mättningsredskap och stångpassare, planimetrar och ytmättningsmaskiner samt mättpumpar. Därjämte förfärdiggjordes utskasten till Justeringsbyråns bestämmelser angående dessa mättningsredskaps konstruktion samt cirkulär angående deras justering och stämpling. Emedan förordningen icke hann utkomma under årets lopp, tog bestämmelsernas och cirkulärets publicering uppskov till följande år. Ännu blev under årets lopp färdigt Justeringsbyråns cirkulär angående pendelvägars konstruktion och justering, men tog även dess tryckning uppskov till följande år, för att anslaget till klisheernas förfärdigande erhöles först vid årets slut.

Skriftväxlingen.

Till statsrådet och ministärerna hava utgått 39 (26)¹⁾ skrivelser och andra expeditioner samt till landets andra ämbetsverk och inrättningar 172 (45). Till justeringsverkets tjänstemän hava avgått 924 (103) skrivelser och expeditioner. Jämte 115 (39) expeditioner till utländska justeringsverk var antalet utgående expeditioner till enskilda inrättningar och personer 1,250 (213).

Till Justeringsbyrån hava under årets lopp inkommit 670 (253) brev och försändelser, nämligen från statsrådet och ministärerna 43 (24), från andra ämbetsverk 59 (42), från justeringsverkets tjän-

¹⁾ De i klammer anförda talen ange motsvarande antal för år 1922.

sekä ulkomaisilta laitoksilta ja yksityisiltä henkilöiltä 134 (58).

Vakaajatutkinto.

Vakaustoimistossa on vuoden kuluessa 9 henkilöä suorittanut vakaajatutkinnon.

Hyväksytyt mittausvälinetyypit.

Annettujen asetuksien nojalla on Vakaustoimisto tehdyistä anomuksesta tarkastanut ja hyväksynyt 22 uutta heilurivaakatyyppejä sekä yhden automaattisen nestetavarainmittarin „Mack” lailliseksi mittausvälineeksi. Hyväksytyistä vaa'oista kuuluu 8 kaksoisheilurivaakatyyppeihin, 11 viuhkaheilurivaakatyyppeihin ja 2 sylinteriheilurivaakatyyppeihin, jonka lisäksi yksi vaaka on yksinkertaista heilurivaakatyyppeä. Hyljätty on kaksi vaakatyyppeä sekä kaksi mittauspumpua tulenarkoja nestetavaroita varten.

Vakaustyöt.

Vuoden kuluessa on Vakaustoimistossa vaattu vakausspiirien N:o 3, 21, 31 ja 38 vakaajille 20 kg—5 kg:n ja 2 kg—1 mg:n punnussarjain sekä mitta-astioitten työmallit; vakausspiirien N:o 2, 11, 29 ja 34 vakaajille 20 kg—5 kg:n punnussarjain sekä mitta-astioitten työmallit; 27:n piirin vakaajalle 20 kg—5 kg:n painojen työmallit; piirien N:o 20, 23 ja 26 vakaajille 2 kg—1 mg:n punnussarjain työmallit sekä piirin N:o 38 vakaajalle 20 kg:n kantovoimainen vaaka ja 2 kg:n kantovoimainen vaaka; Hangon kaupunginvakaajalle 2 kg:n kantovoimainen vaaka ja 5 l—5 cl:n mitta-astioitten työmallit; Hydrografiselle Toimistolle 2 kpl. 1 m täsmämittoja; Kansallismuseon kokoelma täsmäpainoja 100 g—1 mg sekä Eestin tasavallalle 1 l normaali mitta-astia.

stemän 434 (125) samt från utländska inrättningar och enskilda personer 134 (58).

Justerare-examen.

Vid Justeringsbyrån hava nio personer under årets lopp avlagt justerare-examen.

Godkända mättningsredskapstyper.

Med stöd av utkomna författningar har Justeringsbyrån på grund av inlämnad ansökan undersökt och godkänt 22 nya pendelvägstyper samt en automatisk vätskemätapparat „Mack” till lagliga mättningsredskap. Av dessa godkända vägar höra 8 till dubbelpendelvägstypen, 11 till solfjädentypen och 2 till cylindervägstypen, varjämte en väg är av enkel pendelvägstyp. Två vägstyper samt två mätumpar för eldfarliga vätskor hava blivit förkastade.

Justeringsarbetena.

Å Justeringsbyrån hava under årets lopp justerats åt justerarna i distriktet N:o 3, 21, 31 och 38 arbetslikarna för 20 kg—5 kg:s, 2 kg—1 mg:s viktsatser samt arbetslikarna för mälkärnen; för justerarna i distriktet N:o 2, 11, 29 och 34 arbetslikarna för 20 kg—5 kg:s viktsatser samt för mälkärnen; för justeraren i 27:de distriktet arbetslikarna för 20 kg—5 kg, för justerarna i distriktet N:o 20, 23 och 26 arbetslikarna för 2 kg—1 mg samt för justeraren i distriktet N:o 38 en väg av 20 kg:s kapacitet och en väg av 2 kg:s kapacitet; för Hangö stadsjusterare en väg av 2 kg:s kapacitet samt arbetslikarna för 5 l—5 cl; för Hydrografiska byrån 2 st. 1 meters precisionsmått; för Nationalmuseet en sats precisionsvikter 100 g—1 mg samt för Estlands republik 1 liters normalmälkärl.

Satunnaiset tulot.

Vuoden kuluessa on kertynyt toimituskinjain lunastusmaksuina 644 markkaa, vakaamistuloja 77 markkaa 30 penniä ja puntaripykäläkköjen sekä kiertokirjeiden myynnistä 59 markkaa, yhteensä 780 markkaa 30 penniä (vuonna 1922 101 markkaa).

Valtion perusmitat.

Joulukuun 10 päivänä lähetettiin kilogramman perusmitta kansainväliseen mitta- ja painotoimistoon siellä verrattavaksi arkivikilogrammaan.

Vakaustoimiston vakausvälineet.

Vuoden kuluessa saapuivat toiminiimeltä Rueprecht & Sohn, Wienissä aikaisemmin tilatut matkavaaka sekä valtion peruskilogramman ja Vakaustoimiston päämallien vertailuja varten ostettu 1 kilogramman kantovoimainen täsmävaaka. Edelliseen kuuluu paitsi 50 kg kantovoimaista vaakaa, 100 gramman kantovoimainen vaaka pienien punnuk-sien tarkastusta varten sekä kokoelma täsmäpunnuksia kaikki pakattuna laatikkoon, jota voidaan käyttää vaakan jähkustana.

Myös saapuivat vuoden kuluessa edellisenä vuonna toiminimeltä C. Desaga Heidelbergissä tilatut areometrien, sakkaro- ja alkoholometrien työmallit käsittäen seuraavat väliesarjat:

1 sarja, käsittävä 21 kpl. areometriä om. p. 0,700—2,000 välillä;

1 sarja, käsittävä 7 kpl. lämpömittarilla ja Baumé'n asteikolla varustettua areometriä;

1 sarja, käsittävä 3 kpl. lämpömittarilla varustettua alkoholometriä sekä vastaava sarja ilman lämpömittaria;

1 sarja, käsittävä 6 kpl. sakkarometriä Ballingin mukaan varustettuna lämpömittarilla;

Tilfälliga inkomster.

Under årets lopp hava influtit som lösen för expeditioner 644 mark, i justeringsarvode 77 mk. 30 penni och för försäljning av besmanskalor och cirkulär 59 mark, inalles 780 mark 30 penni (år 1922 101 mark).

Statens prototyper.

Den 10 december sändes prototypen för ett kilogram till den internationella byrån för mått och vikt för att där kompareras med arkivkilogrammet.

Justeringsbyråns justeringsredskap.

Under årets lopp anlände den förut från firman Rueprecht & Sohn i Wien beställda resevägen och den för komparering av Justeringsbyråns huvudlikare med statens normalkilogram beställda precisionsvåg med 1 kg:s kapacitet. Till den förra hör utom en våg av 50 kg:s kapacitet även en våg av 100 gramms kapacitet för undersökning av smärre vikter samt en sats precisionsvikter, alla packade i en låda, som kan användas som underlag för vägen.

Även anlände under årets lopp de under föregående år hos firman C. Desaga i Heidelberg beställda arbetslikarna för areometrar, sakkaro- och alkoholometrar omfattande följande redskapsserier:

en serie, omfattande 21 st. areometrar för sp. v. mellan 0,700—2,000;

en serie, omfattande 7 st. med termometer och Baumé's skala försedda areometrar;

en serie, omfattande 3 st. med termometer försedda alkoholometrar samt motsvarande serie utan termometer;

en serie, omfattande 6 st. sakkarometrar efter Balling, försedda med termometer;

1 sarja, käsittävä 5 kpl. normaali-temosakkarometriä jaettuina painoprosenttien mukaan;

1 sarja, käsittävä 3 kpl. areometriä;

1 sarja, käsittävä 5 kpl. painoprosenttien mukaan jaettua alkoholometriä varustettuina lämpömittarilla;

Paitsi edellälueteltuja työmalleja tilattiin C. Desagalta lasisylintereitä niitä liuoksia varten, joiden avulla areometriä vakaaminen suoritetaan. Nämä saapuivat perille vuoden kuluessa.

Valkaajatutkimuksen suorittajien käytännöllistä harjoittelua varten hankittiin entisten välineiden lisäksi pöytä-, kymmenys- ja heilurivaaka.

Laboratorion järjestely.

Koska areometriä ja lämpömittarien vakaamista varten oli tarpeen erityinen laboratorihuone, ryhtyi Valkaustoimisto toimenpiteisiin sen aikaansaamiseksi. Kun Valtioneuvoston linjassa posti- ja leimamerkkipainon muutettua vuodenlopulla muualle, sen huoneusto tuli vapaaksi, sai Valkaustoimisto sen huoneustosta käytettäväkseen yhden pienen huoneen. Kun vielä eduskunta vuoden lisämenoarvioon hyväksyi laboratorion järjestelyyn tarvittavat varat, tilattiin tarpeellinen kalusto käsittävä, vetokaapin, kokeilu- ja kirjoituspöydät ja huoneeseen johdettiin vesi-, kaasun- ja sähköjohdot. Sitäpaitsi hankittiin välttämättömimmät työ- ja kokeiluvälineet. Laboratorio ei kuitenkaan ehtinyt valmistua ennen vuoden loppua, joten vakaustöiden aloittaminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

IV. Vakaajien ja astiankruunaajien toiminta.

Vuoden 1923 kuluessa suoritettiin lakimääräinen vakaumatka kaikissa maa-

en serie, omfattande 5 st. normal-termosakkarometrar, indelade efter viktsprosent;

en serie, omfattande 3 st. areometrar;

en serie, omfattande 5 st. alkoholometrar indelade efter viktsprosent och försedda med termometer.

Utom ovannämnda arbetslikare beställdes hos C. Desaga glascylindrar för vätskor, vari justering av areometrar utföres. Även dessa anlände fram under året.

För praktikanter, vilka ämna avlägga justerare-examen, anskaffades som komplettering till de förra övningsredskapen en taffelvåg samt en decimal- och en pendelvåg.

Ordnandet av laboratoriet.

Emedan för justering av areometrar och termometrar ett skilt laboratorium var av nöden, vidtog Justeringsbyrån åtgärder för inrättandet av detsamma. Då i regeringsborgen, efter det post- och stämpelmärkstryckeriet mot årets slut flyttat bort, dess lokal blev ledig, fick Justeringsbyrån i dess lokal ett litet rum till sitt förfogande. Då lamtdagen ämnade i tillskottsbudgeten godkännde de till laboratoriets inrättande erforderliga medlen, beställdes nödiga inventarier, omfattande dragskåp samt experiment och skrivbord, och inleddes i rummet vatten-, gas- och elektriska ledningar. Dessutom anskaffades de alla nödigaste arbets- och experimetsredskapen. Laboratoriet hann dock icke bliva färdigt före årets slut, så att justeringsarbetenas vidtagande däri tog uppskov till följande år.

IV. Justerarnas och lagkärlskrönarnas verksamhet.

Under år 1923 verkställdes lagtima justeringsresa inom alla landsortsdistrikt.

seutuvakausspiireissä sekä valtionrautateiden vakausspiirissä. Mitään vakaustöitä ei suoritettu vakausspiirissä N:o 56 (Raahen kaupunki). Muissa piireissä vuoden kuluessa vaattujen mittaamis- ja punnitsemisvälineiden lukumäärät ovat läänittäin luetellut mukaan liitetyissä taulukoissa.

Astiankruunaajien toiminnasta on saapunut tietoja seuraavista vakausspiireistä: Turun ja Porin läänissä N:o 4, 5, 7 ja 9, Ahvenanmaan maakunnassa N:o 6, Hämeen läänissä N:o 10, Kuopion läänissä N:o 25 ja 72, Vaasan läänissä N:o 26, 27, 28, 29, 30 ja 31, Oulun läänissä N:o 32 ja 34. Näiden 15 vakaajan antamien tietojen mukaan on kaikkiaan 83 astiankruunaajaa toimittanut säilytys- ja kuljetusastiat merkitsemistä v. 1923 (vuonna 1920 97 astiankruunaajaa 13 vakausspiirissä).

Vakaajat ja astiankruunaajat ovat vaa'anneet ja tarkastaneet seuraavat määrät erilaisia mittausvälineitä.

samt i statsjärnvägarnas justeringsdistrikt. Några justeringsarbeten utfördes icke i justeringsdistriktet N:o 56 (Brahestad). Antalet i övriga distrikt under året justerade mättnings- och vägningsredskap äro länsvis anförda i bifogade tabeller.

Uppgifter över laggkärlskrönarnas verksamhet hava inkommit från följande justeringsdistrikt: Åbo och Björneborgs län N:ris 4, 5, 7 och 9, i landskapet Åland N:o 6, i Tavastehus län N:o 10, i Kuopio län N:ris 25 och 72, i Vasa län N:ris 26, 27, 28, 29, 30 och 31, i Uleåborgs län N:ris 32 och 34. Enligt uppgifter av dessa 15 justerare, hava inalles 83 laggkärlskrönare under år 1923 utfört märkning av förvarings- och transportkärl (år 1920 97 laggkärlskrönare i 13 justeringsdistrikt).

Justerarna och laggkärlskrönarna hava justerat och undersökt följande antal olika mättningsredskap:

	v. — år 1923	v. — år 1920
Pituus- ja halkomittoja — Längd- och vedmätt	6,236	5,226
Puisia mitta-astioita — Mälkärl av trä	16,227	11,432
Mitta-astioita metallista tai lasista — Mälkärl av metall eller glas	25,249	22,734
Säilytys- ja kuljetusastioita — Förvarings- och transportkärl	88,841	52,928
(siitä astiankruunaajat) — (därav laggkärlskrönare)	88,841	52,522
Punnuksia — Vikter	222,795	208,038
Puntareita — Besman	13,145	14,723
Vaakoja — Vågar	36,285	21,512

Vakausmaksut vakaajien vuonna 1923 vakaamista mittaamis- ja punnitsemisvälineistä nousevat noin 836,000 markkaan (vuonna 1920 510,000 markkaan). Astiankruunaajien kantamat maksut on arvioitu noin 154,000 markaksi (vuonna

Justeringsavgifterna för de under år 1923 justerade mättnings- och vägningsredskapen stiga till c:a 836,000 mark (år 1920 till 510,000 mark). De av laggkärlskrönarna uppburna avgifternas belopp torde kunna uppskattas till c:a 154,000

1920 28,000 markaksi). Sitäpaitsi suoritettiin vakaajille korvausta vakausmatkoista yhteensä 125,633 markkaa 43 penniä (vuonna 1920 79,796 markkaa 74 penniä).

Helsingissä, Vakaustoimistossa 19 päivänä kesäkuuta 1924.

mark (år 1920 till 28,000 mark). Dessutom artanordnades åt justerarna i ersättning för justeringsresor inalles 125,633 mark 43 penni (år 1920 79,796 mark 74 penni).

Helsingfors, å Justeringsbyrån, den 19 juni 1924.

KYÖSTI HAATAJA.

Bruno Malmio.

Erkki Levanto.

Taulut vuonna 1923 vaaatuista mittaimis- ja punnitsemisvälineistä.
Tabeller över år 1923 justerade mättnings- och vägningsredskap.

Mittastasioita. — Målkärl.

	Pitausmittoja Längdmått		Halkomittoja Vedmätt		Puuista valmistettuja Förfärdigade av trä				Metallista tai lasista valmistettuja Förfärdigade av metall eller glas				Säilytys ja kuljetusastioita Förrävars- och transportkärl	
	Pitausmittoja Längdmått		Halkomittoja Vedmätt		1 hl—50 hl	50 l—501	5 dl—5 l	50 l—50 hl	5 l—20 l	20 l—50 l	50 l—5 dl	Asteikolla varustettuja ja automaattisesti täyttyviä Med skala försedda eller automatiskt fyllbara		
	Pitausmittoja Längdmått		Halkomittoja Vedmätt		1 hl—50 hl	50 l—501	5 dl—5 l	50 l—50 hl	5 l—20 l	20 l—50 l	50 l—5 dl			
Vakaustoimisto — Justeringsbyrån	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uudenmaan lääni — Nylands län	598	317	20	415	865	—	—	1	3 289	2 188	—	—	—	—
Turun ja Porin » — Åbo o. Björneborgs län	2 518	155	100	913	1 220	—	—	—	272	4 051	1 931	9	57 816	11 613
Ahvenanmaan » — Ålands län	32	—	3	41	39	—	—	—	67	86	29	—	—	—
Hämeen » — Tavastehus län	403	—	53	440	489	—	—	—	25	1 001	189	2	3 286	—
Viipurin » — Viborgs län	437	37	13	439	1 474	—	—	—	16	6 922	694	4	—	—
Mikkelin » — St. Michels län	266	—	35	190	222	—	—	—	7	198	62	—	—	—
Kuopion » — Kuopio län	362	—	50	231	494	—	—	—	48	1 791	161	—	2 691	—
Vaasan » — Vasa län	795	44	175	783	1 042	—	—	30	76	1 051	298	8	10 496	—
Oulun » — Uleåborgs län	272	—	45	176	6 210	—	—	3	12	538	83	—	2 999	—
Valtionrautatiet — Statsjärnvägarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko maassa — I hela landet	5 685	553	494	3 678	12 055	—	—	34	618	18 928	5 635	34	88 841	—
Niistä: Därav:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kaupunkivakaajat — stadsjusterarna	1 247	553	35	730	2 280	—	—	30	201	10 773	3 213	22	—	—
maaseutuvakaajat — justerarna på landet	4 436	—	459	2 948	9 775	—	—	4	417	8 154	2 422	12	—	—
astiankuurnajat — laggkärlskrönarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88 841	—

Punnuksia ja vaakoja. — Vikter och vågar.

	Punnuksia — Vikter			Vaakoja — Vågar				
	1—500 mg	1—500 g	1—50 kg	Tasavartisia Likarinate	Kymmenys- sadannes ja juoksupaino Decimal, centesimal och löpvikts	Heilurivaakoja Pendelvågar	Puntareita Besman	Muita vaakoja. Övriga vågar
	Vakaustoimisto — Justeringsbyrån.....	15	10	—	—	—	—	—
Uudenmaan lääni — Nylands län	1 114	18 821	8 677	2 300	799	281	639	36
Turun ja Porin » — Åbo o. Björneborgs län	102	29 850	10 847	1 980	1 037	14	7 353	19
Ahvenanmaan » — Ålands län	—	721	592	115	63	—	27	31
Hämeen » — Tavastehus län.....	529	17 109	22 249	3 458	2 611	2	844	7
Viipurin. » — Viborgs län	165	14 238	10 800	2 671	1 174	6	2 308	14
Mikkelin » — St. Michels län.....	113	4 802	3 693	667	458	4	255	18
Kuopion » — Kuopio län	129	8 950	6 865	1 140	723	3	473	6
Vaasan » — Vasa län.....	240	15 544	11 308	2 164	1 352	—	934	41
Oulun » — Uleåborgs län	42	18 220	7 015	1 124	692	15	312	20
Valtionrautatiet — Statsjärnvägarna.....	—	5 537	4 488	274	669	297	—	—
Koko maassa — I hela landet	2 449	133 812	86 534	25 893	9 578	622	13 145	192
Niistä:								
Därav:								
kaupunkivakaajat — stadsjusterarna	1 635	60 839	29 854	7 078	3 643	231	1 914	11
maaseutuvakaajat — justerarna på landet.....	799	72 953	56 680	18 815	5 935	391	11 231	181

Helsingissä, Vakaustoimistossa 19 p:nä kesäkuuta 1924.
Helsingfors, å Justeringsbyrån, den 19 juni 1924.

Sylvia Wallinen.